

ŽÁK A MOTIVACE

Motivace

- *souhrn činitelů, které podněcují, směřují a udržují aktivitu (chování, jednání) člověka*
- zvyšuje nebo snižuje intenzitu aktivity jedince
- různá struktura, nelze přímo pozorovat
- **MOTIV** = základní pohnutka k urč. jednání
- polymotivistické chování
- **odvozené motivy (řetězce)**

Vnitřní (intrinsická) motivace

- Výsledkem potřeb a zájmů
- Potřeby
  - Dispoziční činitele, vrozené x získané
  - Primární – fyziologické, vrozené,
  - Sekundární – sociální, kognitivní, estetické ...
  - Hierarchické uspořádání
- Zájmy
  - Trvalejší vztah k objektům a činnostem
  - Vztah mezi dominujícími potřebami a komplexními incentivy
  - Obsahuje komplex činností

MASLOWŮV MODEL HIERARCHIE POTŘEB

Vnější (extrinšická) motivace

- Dána působením **incentiv**
- **Incentivy pozitivní**
- **Incentivy negativní**

- Vnější motivace méně účinná
- Úskalí a omezení vnější stimulace:
  - závislost na odměně, omezení tvořivosti, podvádění, nezdravé vztahy

Motivační proces

1. Potenciální (latentní) motivace - uspokojení
2. Aktuální motivace – neuspokojení potřeb
3. Chování zabezpečující uspokojení potřeby

Obtíže v motivačním procesu:

- Motivační konflikt
- Frustrace
- Odsunutí, stanovení cíle

Motivační konflikt

- Apetence – apetence
  - dvě a více pozitivních incentiv
- Averze – averze
  - dvě a více negativních incentiv
- Apetence – averze
  - v jedné situaci současně pozitivní i negativní incentiva (incentivy)

Činitelé motivace

- Úspěch – neúspěch
- Aktivita
- Nová situace
- Sociální faktory
- Odměna – trest
- Zájem
- Životní cíle, perspektivy
- Souvislost s předchozími zkušenostmi
- Stanovení cíle
- Tendence dokončit úkol

TVOŘIVOST

Co je tvořivost?

- Nejvyšším, specificky lidským způsobem řešení problému
- Taková činnost, jejímž produktem je něco nového
- Proces nebo schopnost?
- Objektivní a subjektivní tvořivost

Komplex tvořivých schopností (znaky tvořivosti)

- Fluence (plynulost)
- Flexibilita (pružnost)
- Originalita (jedinečnost, původnost)
- Elaborace (pečlivé vypracování)
- Senzitivita k problémům
- Redefinice (definovat věci jinak)

Typické vlastnosti tvořivých jedinců

- Divergentní myšlení, nezávislost v hodnocení, hravost,
- Široké zájmy, obliba složitostí, ambicióznost
- Odvaha, emocionální vyspělost, soběstačnost
- Vynalézavost, vytrvalost, spontaneita
- Individualismus, málo úzkostní
- Vztah k myšlení, IQ, paměti

Co podporuje tvořivost?

- Nutné od narození rozvíjet, vhodný postoj k dítěti – ocenit otázky, originalitu,
- Tvořivý způsob v edukaci
  - Poskytování bezprostřední zkušenosti
  - Rozvoj konstruktivního postoje k informacím
  - Nepředkládat zbytečně příklady
  - Neposkytovat příliš často hodnotící komentáře
  - Poskytnout neohodnocená cvičení
  - Malé homogenní skupiny
  - Tvořivá atmosféra

Co působí negativně na tvořivost?

- Socializační tlak
- Požadavky na disciplinovanost
- Přílišný dozor
- Spoléhání na autority
- Neocenění iniciativy
- Destruktivní kritika

Testy zjišťování tvořivosti

- Hlavsa, Jaroslav – Jurčová, Marta. *Psychologické metody zisťovania tvorivosti*. 1. vyd. Bratislava: Psychodiagnostické a didaktické testy, 1978.
- Urban – Jellen – Kováč. *Urbanův figurální test tvořivého myšlení*. Brno: Psychodiagnostika, 2003.
- Kincherová, Jonni. *Psychologické testy pro kluky a děvčata*. Praha: Portál, 1998 1. vyd.